

AIZKRAUKLES
RAJONA
PARTNERĪBA

partnerība
KAIMINI

KŪPĀ
Preiļu - Līvānu novadu partnerība

Projekts Nr. 23-00-A019.332-000009
Ceļā uz pašpietiekamu teritoriju

Vietējās pārtikas potenciāls kopienas tirgū un Zaļajos publiskajos iepirkumos

PROJEKTA NOSLĒGUMA KONFERENCE
17.06.2025, Aizkraukle

Mg.oec. Agnese Hauka
PhD.oec. Lāsma Aleksējeva

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests

Pārtikas potenciāla izpēte

Izpētes periods: 2024. gada 8. janvāra līdz 2024. gada 8. jūlijam

Pētījuma mērķis ir izvērtēt teritorijas pašpietiekamību, kas ļautu saprast **katras teritorijas kapacitāti un spēju nodrošināt** iedzīvotājus, valsts un pašvaldību publiskās iestādes **ar lokāli izaudzēto pārtiku**.

- Uzņēmēju skaits un uzņēmējdarbības veidu izpētes teritorijā
 - LAD platībmaksājumu saņēmēju dati par 2023. gadu
 - PVD reģistrēto pārtikas produktu primāro ražotāju un pārstrādātāju dati uz 2024. gada janvāri
- Apsaimniekotās lauksaimniecības zemju audzēto kultūraugu platības
 - LAD dati
- Kultūraugu ražība
 - CSP dati
 - LDC dati
- Nepieciešamais pārtikas apjoms
 - BIOR I. Siksnas vadībā sagatavotā pārtikas groza metodika
- Kopienas viedoklis
 - 8 apaļā galda diskusijas.

Pārtikas potenciāla izpētes TERITORIJA

- Teritoriāli izpētes teritorijas iekļaujas:
 - 5 novados - *Aizkraukles, Bauskas, Preiļu, Līvānu, Augšdaugavas novads*,
 - 2 plānošanas reģionos – *Zemgales plānošanas reģionā un Latgales plānošanas reģionā*.
- **Aizkraukles rajona partnerības** darbības teritorija iekļauj četras pilsētas – Aizkraukli, Jaunjelgavu, Koknesi un Pļaviņas, un 20 pagastus - Skrīveru pagasts, Aiviekstes pagasts, Aizkraukles pagasts, Bebru pagasts, Daudzeses pagasts, Iršu pagasts, Klintaines pagasts, Kokneses pagasts, Kurmenes pagasts, Mazzalves pagasts, Neretas pagasts, Pilskalnes pagasts, Seces pagasts, Sērenes pagasts, Staburaga pagasts, Sunākstes pagasts, Jaunjelgavas pagasts, Valles pagasts, Vietalvas pagasts, Zalves pagasts.
- **Biedrība “Partnerība “Kaimiņi””** darbības teritorija ietver divas pilsētas – Ilūkti un Subati, un 25 pagastus - Ambeļu pagasts, Bebrene pagasts, Biķernieku pagasts, Demenes pagasts, Dubnas pagasts, Dvietes pagasts, Eglaines pagasts, Kalkūnes pagasts, Kalupes pagasts, Laucesas pagasts, Līksnas pagasts, Maļinovas pagasts, Medumu pagasts, Naujenes pagasts, Nīcgales pagasts, Pilskalnes pagasts, Prodes pagasts, Salienas pagasts, Skrudalienas pagasts, Sventes pagasts, Šēderes pagasts, Tabores pagasts, Vaboles pagasts, Vecsalienas pagasts, Višķu pagasts.
- **Biedrība “Preiļu un Līvānu novada partnerība “Kūpā””** darbības teritorija ietver divas pilsētas – Preiļus un Līvānus, un 19 pagastus - Aizkalnes pagasts, Pelēču pagasts, Saunas pagasts, Preiļu pagasts, Rožupes pagasts, Jersikas pagasts, Turku pagasts, Rudzātu pagasts, Sutru pagasts, Riebiņu pagasts, Rušonas pagasts, Galēnu pagasts, Sīlukalna pagasts, Stabulnieku pagasts, Silajāņu pagasts, Vārkavas pagasts, Upmalas pagasts, Rožkalnu pagasts, Aglonas pagasts.
- **Biedrība “Bauskas rajona lauku partnerība”** darbības teritorija ietver divas pilsētas – Bausku un Iecavu, un 16 pagastus - Bārbeles pagasts, Brunavas pagasts, Ceraukstes pagasts, Codes pagasts, Dāviņu pagasts, Gailīšu pagasts, Iecavas pagasts, Īslīces pagasts, Mežotnes pagasts, Rundāles pagasts, Skaistkalnes pagasts, Stelpes pagasts, Svitenes pagasts, Vecsaules pagasts, Vecumnieku pagasts, Viesturu pagasts.

Vietējās pārtikas sistēmas un īsās piegādes ķēdes

Nav vienotas un vienkāršas definīcijas vietējai pārtikai un īsajām piegādes ķēdēm, jo ES pastāv milzīga pārtikas ražošanas, pārstrādes, tirgvedības un izplatīšanas sistēmu dažādība, kas tiek asociētas ar vietējo pārtiku.

«Vietējais» nozīme:

- pēc iespējas tuvākā teritoriālā vienība, kas norāda uz produkta izcelsmi.
- attālums starp produkta radīšanas un patēriņa vietu.
- iegādāts pa tiešo no pārtikas ražotāja.

«Vietējās» un «reģionālās» pārtikas definīcijas pamatprincipi:

- Attālumam starp ražotāju un patērētāju jābūt pēc iespējas īsākam;
- Starpnieku skaitam starp ražotāju un patērētāju jābūt pēc iespējas mazākam;
- Komunikācijai un uzticībai starp ražotāju un patērētāju jābūt pēc iespējas ciešākai, jo “personīgā stāsta” veidošana pievieno produktam vērtību un veido ilgtermiņa attiecības starp ražotāju un patērētāju.

Vietējās pārtikas nodrošinājuma ieguvumi

Ekonomiskie – vietējā ekonomika un lauku saimniecības, iedzīvotāju labklājība.

Sociālie – veicina nodarbinātību, stiprina vietējo sabiedrību, uzlabo

Demogrāfijas

Vides – īsākas pārtikas ķēdes, ilgtspējīgāka saimniekošana (t.sk., Bio).

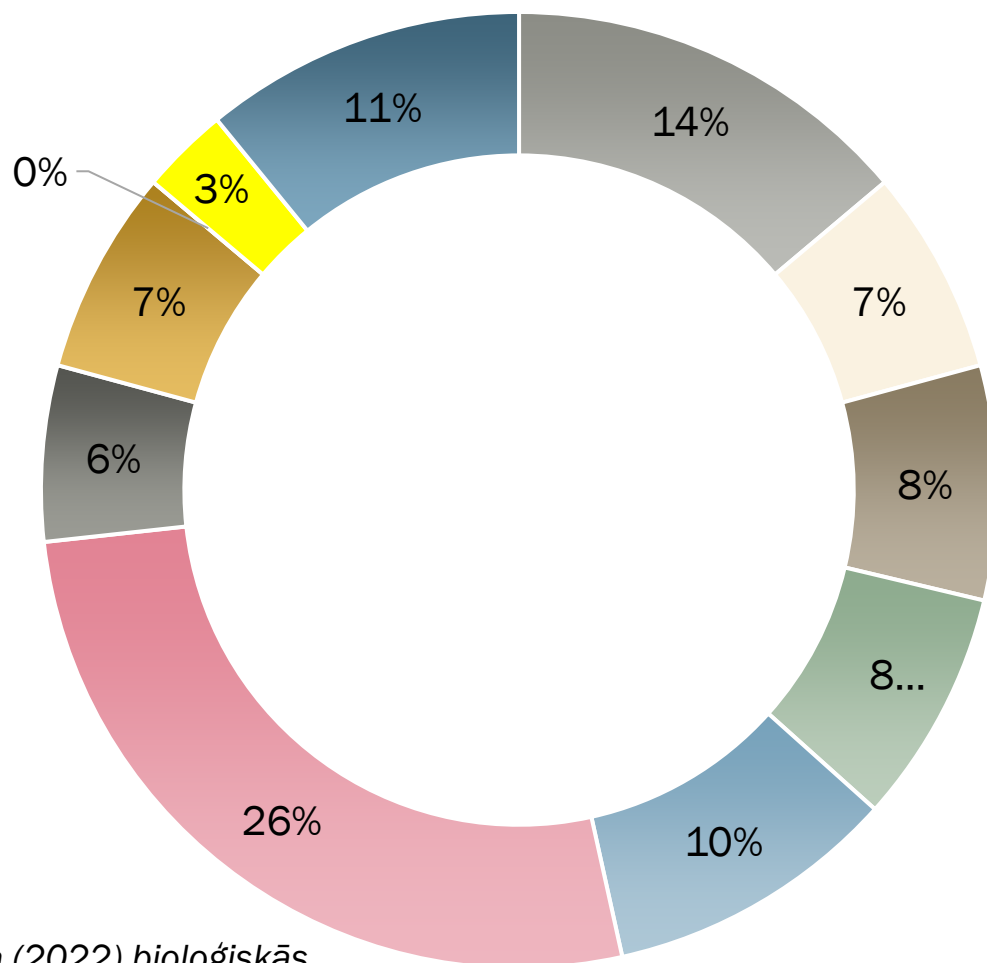
Veselības – pārtikas izsekojamība, svaigums.

Kultūras – kultūras un nacionālais mantojums, lauku ainava.

Drošības – valsts pašnodrošinājums ar pārtiku.

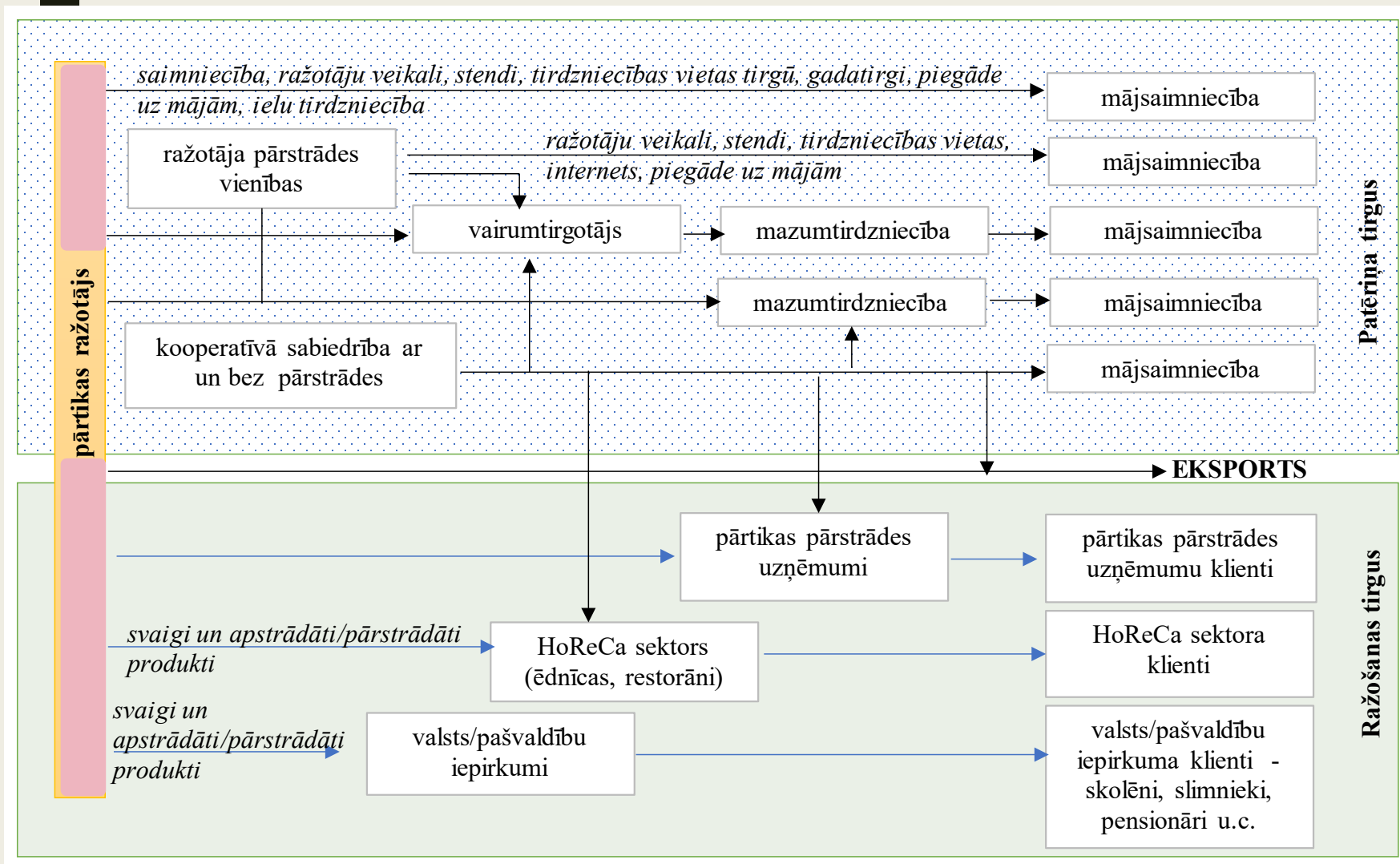
Mazo saimniecību produktu realizācijas kanāli

- Tirdziņos
- Ir sadarbība ar vairumtirdzniecības bāzi/ēm
- Kooperatīvam
- Izsolēs
- Citiem zemniekiem
- Pa tiešo no savas saimniecības fiziskām personām
- Ir sadarbība ar novada mazumtirdzniecības uzņēmumiem
- Ēdināšanas uzņēmumiem
- Realizēju caur programmu "Piens un augļi skolai"
- Pašvaldību iepirkumos
- Cits

Avots: L.Aleksējeva (2022) bioloģiskās
pārtikas ražotāju aptaujas rezultāti, n=80

Lauksaimniecības produkcijas noieta kanāli un tirgi

Avots: L. Aļeksējevas veidots pēc Vietējo pārtikas ķēžu..., 2021

Pārtikas produktu un ēdināšanas pakalpojumu zaļais publiskais iepirkums Latvijā

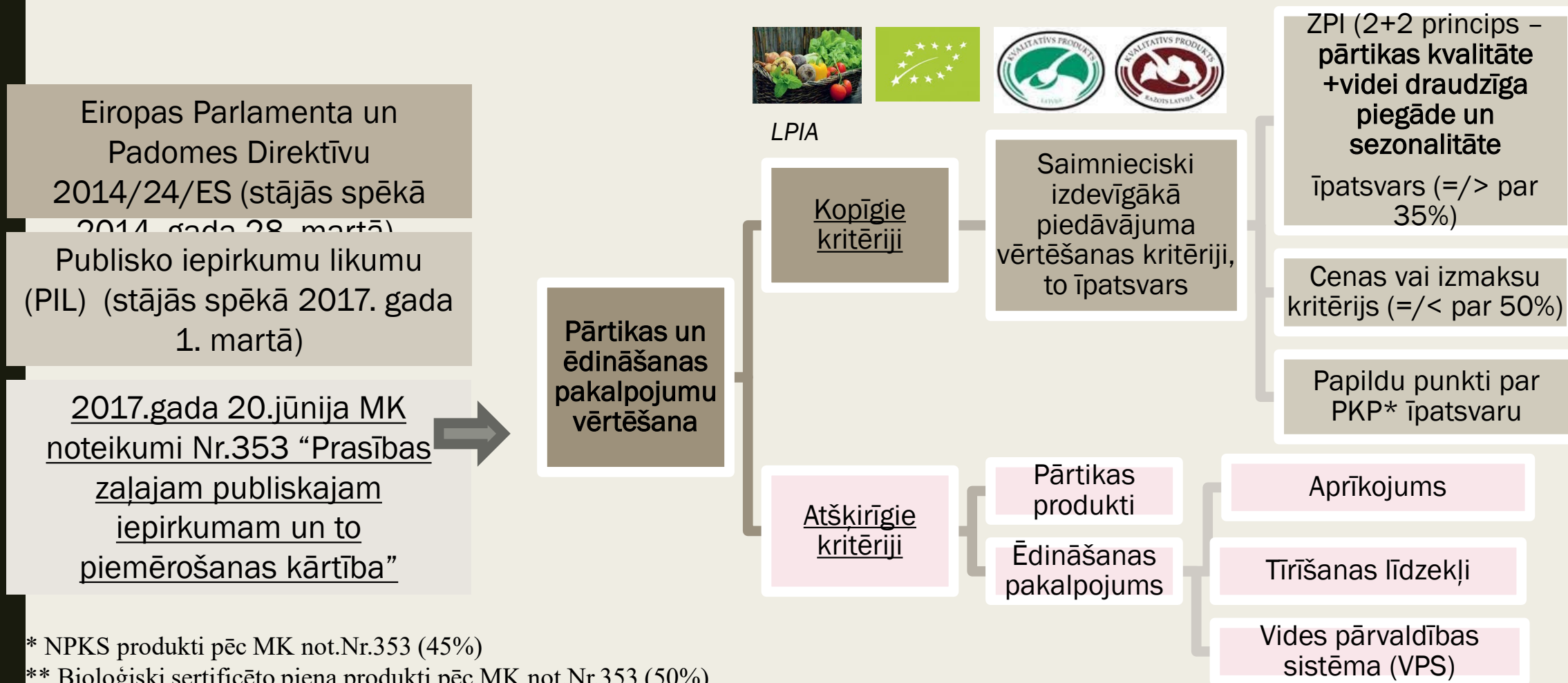
- ❖ Zaļais publiskais iepirkums ir process, kurā publiskais sektors cenšas iegādāties pārtikas produktus un ēdināšanas pakalpojumus **ar mazāku ietekmi uz vidi visā to dzīves ciklā**, salīdzinot ar pārtikas produktiem un ēdināšanas pakalpojumiem, kas iegādāti, nepiemērojot ZPI principus.
- ❖ ZPI iepirkuma prasību piemērošana pārtikas un ēdināšanas pakalpojumiem Latvijā ir obligāta no 2017.gada 1. jūlija.
- ❖ ZPI ir tirgus veicināšanas instruments.
- ❖ ZPI var stimulēt ekonomiku, dabas vides saglabāšanu, iedzīvotāju veselību, vietējās produkcijas patēriņu, lauksaimniecības produkcijas ražotāju labklājību un patēriņa paradumu maiņu.
- ❖ ZPI stratēģiskos attīstības virzienus nosaka:
 - *Stratēģija «No lauka līdz galdam»*
 - *KLP SP 2023. – 2027.*
 - *Zemkopības ministrijas Bioloģiskās lauksaimniecības ražošanas attīstības rīcības plāns 2023.–2027.gadam*

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests

KARSTA ZIŅA! Finanšu ministrija š.g. maijā uzsāka diskusiju par ZPI atcelšanu pašvaldībās.

Pārtikas produktu un ēdināšanas pakalpojumu nodrošināšanas kārtība Latvijā

Atbildīgās iestādes par ZPI organizācijas kārtību

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

- atbild par ZPI piemērošanas kārtību, īstenošanu, uzraudzību un novērtēšanu
- izstrādā pārtikas produktiem zaļā iepirkuma vadlīnijas, nodrošina apmācības un metodisku atbalstu iepirkumu veicējiem.
- nodrošina aktuālās informācijas publicitāti un sagatavo zaļā iepirkuma īstenošanas gadskārtēju novērtējumu.

Iepirkumu uzraudzības birojs (IUB) un Valsts reģionālās attīstības aģentūra (VRAA)

- pārvalda elektronisko iepirkumu sistēmas (EIS) sniegtos datus par veiktajiem publiskajiem iepirkumiem, kuros izmanto vides kritērijus

Pārtikas un veterinārais dienests

- veic kontroli par piegādāto preču atbilstību zaļā iepirkuma līgumā noteiktajiem kritērijiem un normatīvo aktu prasībām
- veic uztura normu kontroli

Izglītības un zinātnes ministrija

- veic valsts piešķirto dotāciju plānošanu (finansējuma apmēra aprēķini un to sadalījums) un uzraudzība izglītojamo ēdināšanas nodrošināšanai izglītības iestādēs,
- atbild par izglītības programmu saturu;

Veselības ministrija

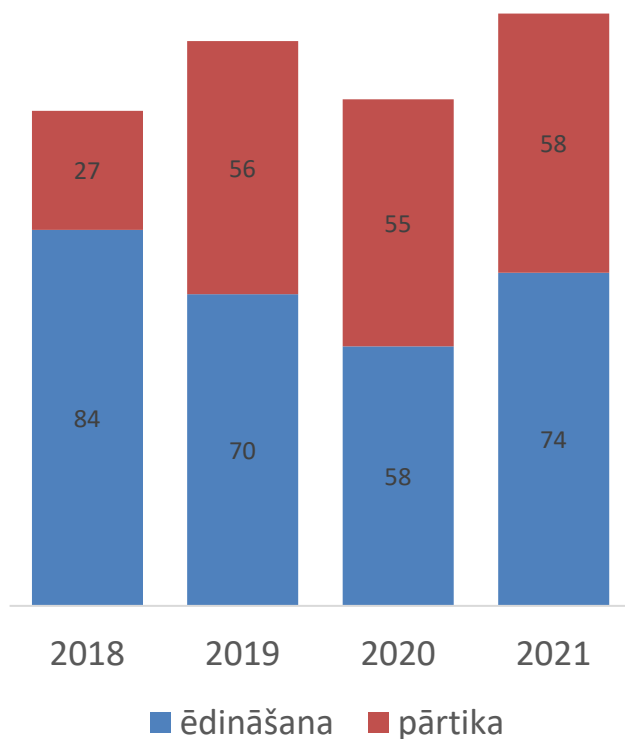
- izstrādā veselīga uztura ieteikumus, uztura normas un citus ar ēdināšanu saistītos noteikumus izglītības iestāžu izglītojamiem iestādēs

Pārtikas un ēdināšanas pakalpojumu **tehniskās specifikācijas prasības**

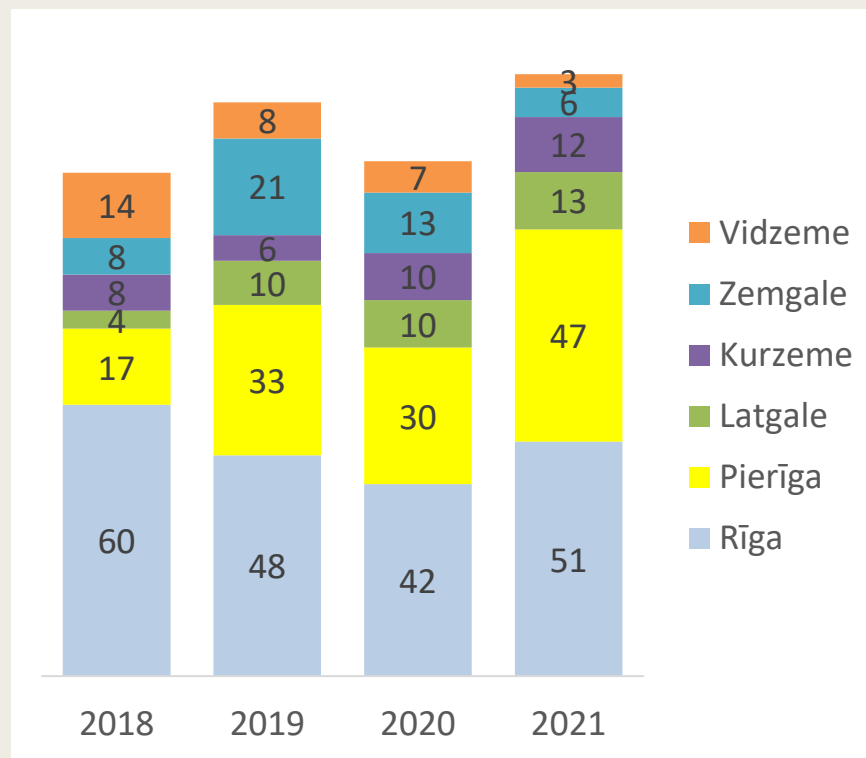
Grupa	Atlases kritēriji	MK noteikumu izmaiņas, kas stājās spēkā 2020. gada 12. septembrī (ZPI īstenošanas pieejas)
1.	Pārtikas produktu kvalitāte	- 50% bioloģiski ražots piens un kefīrs un vismaz 45% NPKS produkti vai - 20% bioloģiski ražoti graudaugu pārstrādes produkti un vismaz 45% NPKS produkti vai - X% cita veida bioloģiski ražota piena produkcija (izņemot pienu un kefīru) un vismaz 45% NPKS produkti vai - X% integrēta produkcija (augļi, dārzeņi) vai X% bioloģiski ražota produkcija, izņemot pienu un kefīru, un vismaz 45% NPKS produkti vai - X% cita veida bioloģiski ražota produkcija un vismaz 45% NPKS produkti <i>* Lai sasniegtu % īpatsvaru, pasūtītājs nosaka kalendāro un apjoma sadalījumu</i>
	Videi draudzīga piegāde Sezonalitāte	- Transportlīdzekļiem, ko paredzēts izmantot produktu piegādei no pārtikas produktu izcelsmes (audzēšanas/ražošanas) vietas, jāatbilst vismaz EURO 5 vai V atgāzu emisijas standartiem vai - pārtikas produktu piegāde veikta noteiktā pasūtītāja paredzētā attāluma ietvaros no pārtikas produktu izcelsmes (tikai audzēšanas/ražošanas) vietas līdz pasūtītāja norādītajai vietai/piegādes adresei, piemēram, ne vairāk kā 250 km ietvaros izmantojot ceļa infrastruktūru. vai - sezonāli produkti

**Joprojām būtisks
pārsvars NPKS
produktiem**

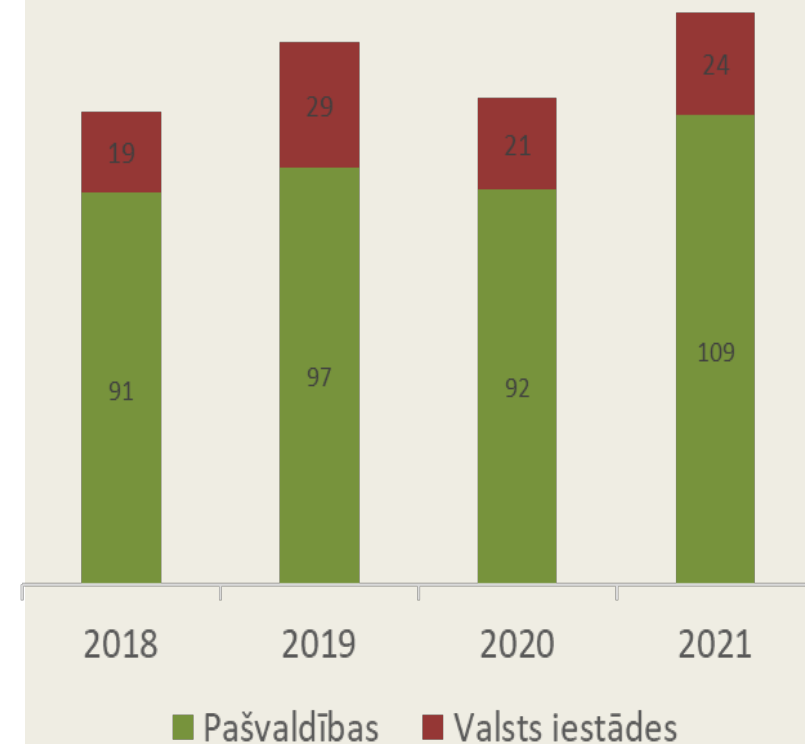
Iepirkumu sadalījums naudas izteiksmē (bez PVN)

Ēdināšanas pakalpojumu iepirkums pārsniedz pārtikas iepirkumu

Lielākā ZPI daļa Rīgas un Pierīgas reģionos

Pašvaldības ir nozīmīgākie ZPI pasūtītāji

Avots: AREI pētījums (2022),
Saskaņā ar IUB datiem

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonda
lauku attīstībai

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests

IEMESLI IEDZIĻINĀTIES ZPI IZSTRĀDĒ: EKONOMISKIE UN VESELĪBAS IEMESLI

Iespēja ietekmēt reģionālo ekonomisko attīstību un bērnu un jauniešu veselību,
izvēloties visoptimālākos produktus un apjomus noteikto uzturdevu noteikumu ietvaros.

Nepieciešamo produktu apjoms skolēniem gadā valsts
statistikajos reģionos 2021. gadā (tonnas)

Pārtikas produktu grupas	Rīgas statistiskais reģions	Pierīgas statistiskais reģions	Vidzemes statistiskais reģions	Kurzemes statistiskais reģions	Zemgales statistiskais reģions	Latgales statistiskais reģions
Miltu produkti	2110	1189	564	749	795	725
Kartupeļi	1758	991	470	625	663	604
Piena produkti	904	510	242	321	341	311
Augļi un sulas	879	495	235	312	331	302
Dārzeņi	804	453	215	286	303	276
Gaļas produkti	678	382	181	241	256	233
Cukurs un saldinātāji	239	134	64	85	90	82
Eļļa un taukvielas	226	127	60	80	85	78
Zivis	201	113	54	71	76	69
Pārējie produkti	169	95	45	60	64	58
Olas	118	67	32	42	45	41
Tēja, kafija, kakao	15	8	4	5	6	5

Produktu grupas ar lielāko īpatsvaru vērtības izteiksmē – miltu (t.sk. graudaugu) produkti, gaļas un piena produkti

Produktu grupas ar lielāko īpatsvaru apjoma ziņā - miltu (t.sk. graudaugu) produkti un kartupeļi

Pārtikas produktu iepirkumos lielākais īpatsvars ir **vairumtirdzniecības un pārstrādes uzņēmumiem**

Ēdināšanas pakalpojumu iepirkumos lielākais īpatsvars **sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumiem**

Iemesli iedziļināties vietējās pārtikas iekļaušanai ZPI

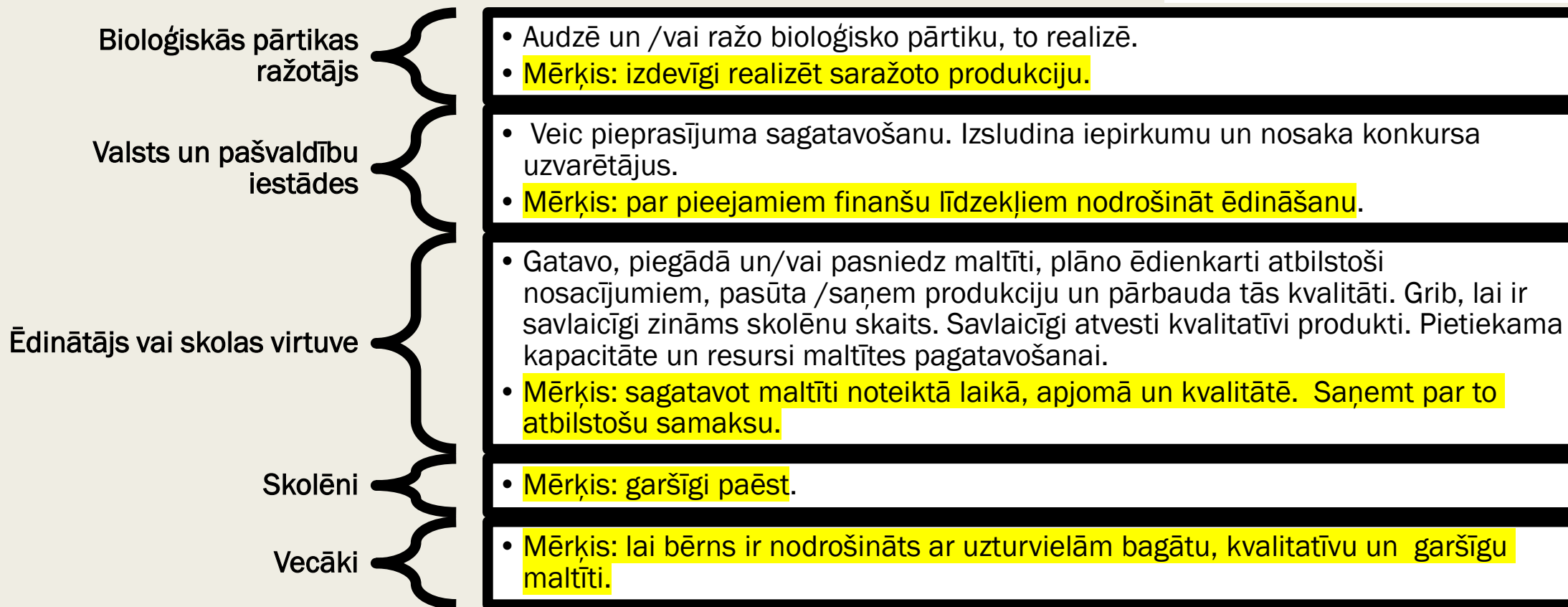
Izvēloties lokāli /reģionāli ražotu pārtiku ikdienas ģimenes patēriņam un ZPI,

- Atbalsta vietējās saimniecības un uzņēmumus
- Nodrošina svaigus un veselīgus produktus,
- Samazina pārtikas ražošanas un piegādes negatīvo ietekmi uz vidi,
- Samazina CO2,
- Ietaupa budžeta līdzekļus, pērkot ilgtermiņa ieguvumus,
- Pašvaldības budžets paliek kopienā, stiprinot to,
- Stabilizē un attīsta uzņēmējdarbības vidi – **tieks saglabāti vismaz 5 uzņēmumi gadā vienā pagastā!** (Hazners J., 2023),
- Pašvaldības pazīst vietējos/ reģionālos uzņēmējus un zina, kuriem var uzticēties.
- Vietējie uzņēmumi bieži atbalsta vietējās sporta komandas, skolēnu pasākumus un pašvaldības iniciatīvas.
- Vietējie uzņēmumi ir daudz vairāk gatavi būt pretimnākoši pašvaldībām neparedzētu apstākļu gadījumos līgumu izpildes laikā.

Situācijas analīze ZPI vispārizglītojošajās skolās Latvijā

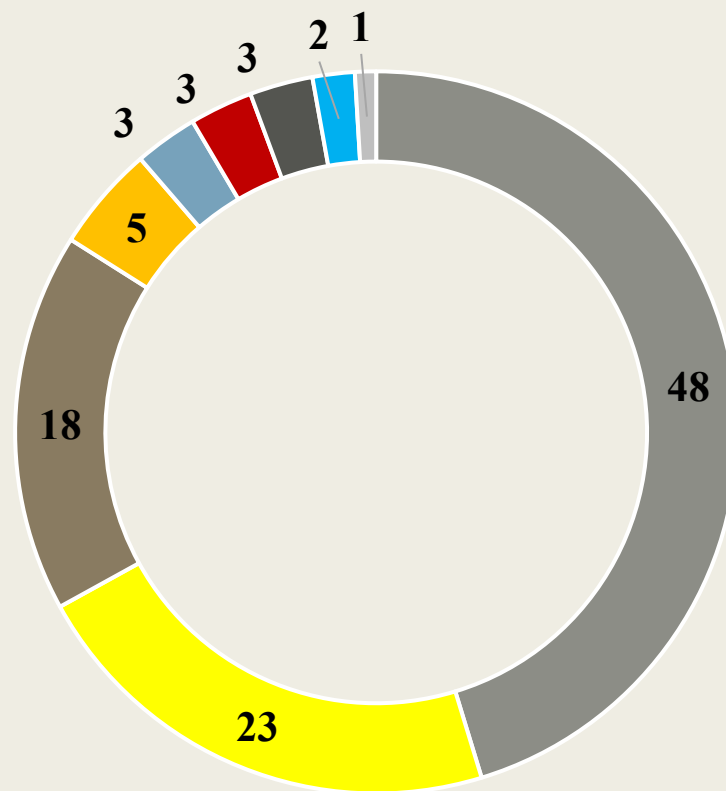
- Bioloģiskās pārtikas kvalitātes shēmas dalībnieku aptauja (n = 80)
- Skolēnu vecāku aptauja (n = 979)
- Iepirkumu speciālistu aptauja pašvaldībās (n=19)
- Iepirkumu organizatoru aptauja vispārizglītojošās skolās (n=65)

ŠĶĒRŠĻU KLASIFIKĀCIJA DALĪBAI ZAĻAJĀ PUBLISKAJĀ IEPIRKUMĀ

Šķēršļu grupa	Šķēršļi
Tirgus ierobežojumi	Loģistika
	Produkcijas kvalitāte
	Produkcijas apjoms
	Produkcijas cena
Politiskie un tiesiskie ierobežojumi	Iepirkuma kārtība
	Iepirkuma forma
	Iepirkuma dalījums daļās
	Nepietiekams valsts budžeta līdzekļu finansējums
Informācijas un zināšanu ierobežojumi	Par iepirkuma dokumentācijas sagatavošanu
	Par iespējām piedalīties iepirkumā
	Par tehniskās specifikācijas un ēdienkaršu sagatavošanu
	Par bioloģiski ražotu pārtiku
	Par pasniegto maltīšu kvalitāti un daudzveidību
Sadarbību kavējoši ierobežojumi	Attieksme
	Stratēģiskie mērķi
	Līderības uzņemšanās
	Publiskā komunikācija

Orientējošais ZPI īpatsvars no visas Latvijas ražojumu tirgus apjoma produktu grupās (%)

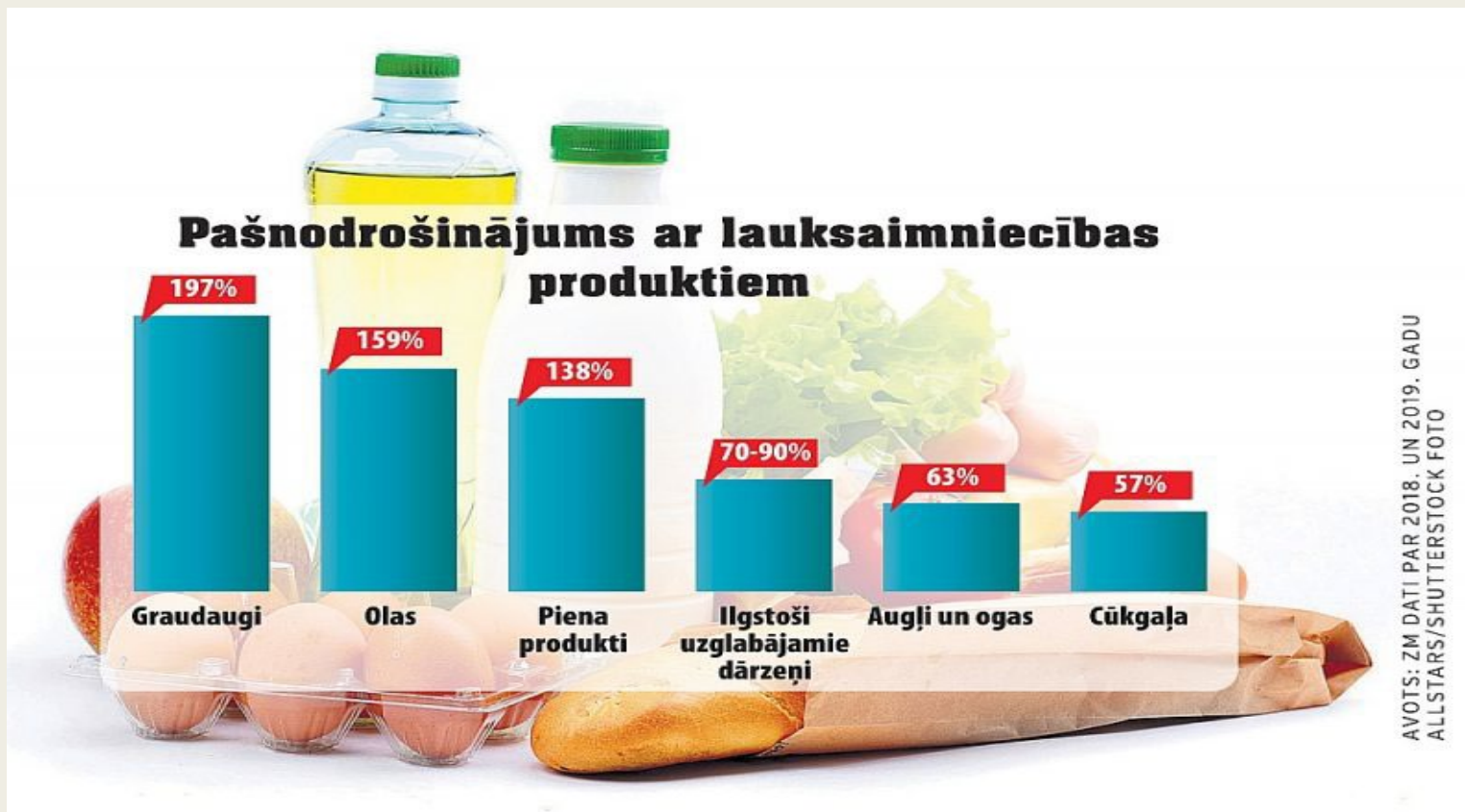
- Augļi un ogas
- Kartupeļi
- Svaigi dārzeņi
- Graudaugu produkti, bakaleja
- Piens un piena produkti
- Zivis
- Gaļa un gaļas produkti
- Olas
- Medus

Avots: AREI pētījums, aprēķini pēc CSP datiem par pārdoto produkciju 2021.gadā

Latvijas pārtikas pašnodrošinājums

Latvija 2022. gadā saražoja

- 3,7 reizes vairāk graudaugu,
- 2 reizes vairāk liellopu gaļas un tās produktu un
- 1,7 reizes vairāk olu nekā patērē. (ZM, 2022.g.dati)

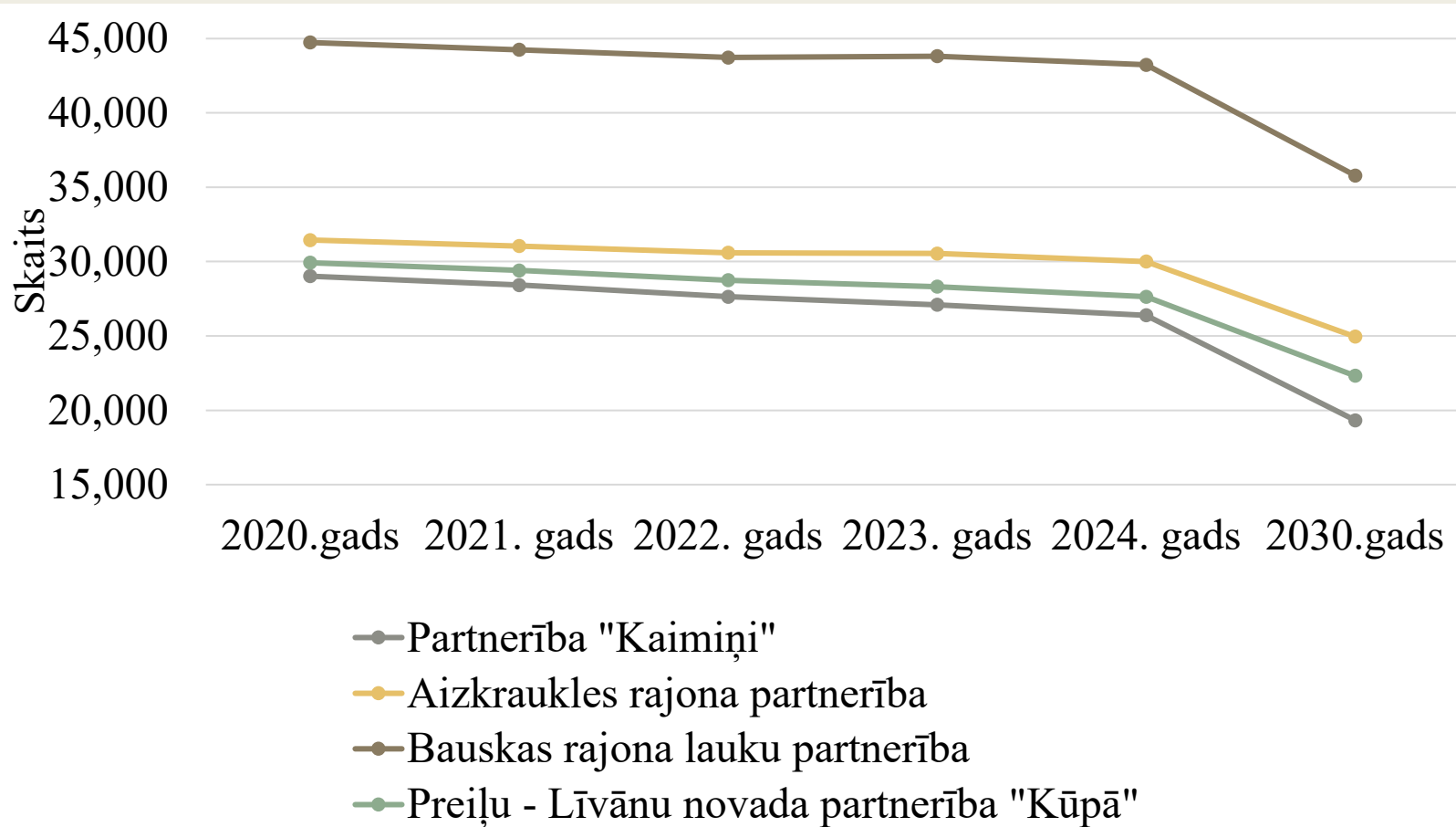

Iedzīvotāju skaits pa vecuma grupām izpētes teritorijā 2023. gadā

Iedzīvotāju skaits pa vecuma grupām	Aizkraukles rajona partnerība	Partnerība "Kaimiņi"	Partnerība "Kūpā"	Bauskas rajona lauku partnerība	Kopā
Līdz darbības vecumam (0 - 14 gadi)	4 408	2 754	3 646	6 581	17 389
t.sk. 0-6 gadi	1 930	1 110	1 575	2 866	7 481
t.sk. 7-14 gadi	2 478	1 644	2 071	3 715	9 908
Darbspējas vecumā	20 359	18 058	18 204	27 331	83 952
t.sk. 15-18 gadi	1 233	845	1090	1 883	5 051
Virs darbības vecuma (virs 65 gadi)	7 194	6 285	6 464	8 483	28 426
Kopā	31 961	27 097	28 314	42 395	129 767

Avots: A.Haukas, L.Aļeksējevas veidots pēc RAIM datiem

Iedzīvotāju skaita izmaiņu tendence un prognoze izpētes teritorijā

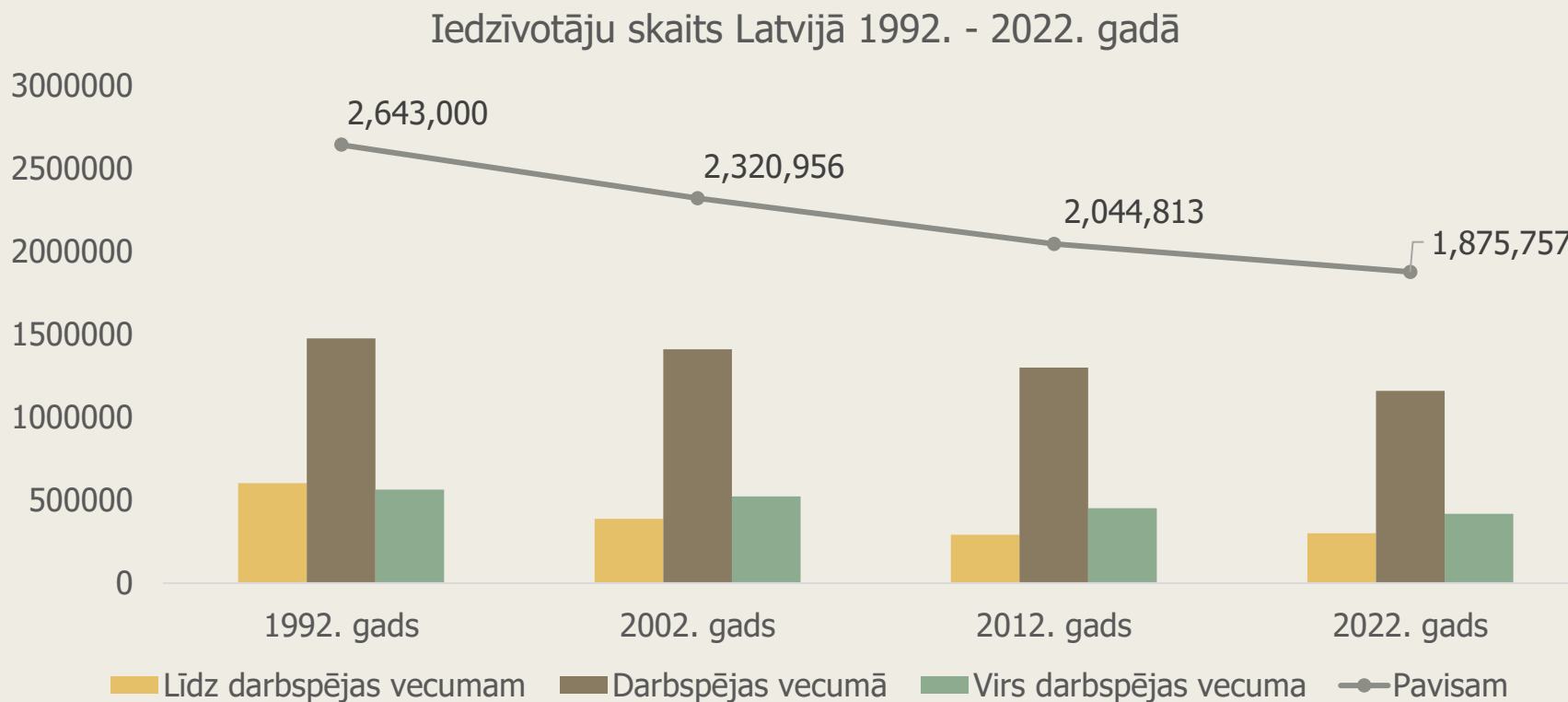

Iedzīvotāju skaits pie esošajām demogrāfijas tendencēm visā izpētes teritorijā aizvien samazināsies (-20%) un tas samazinās nepieciešamā pārtikas groza apjomu:

- Aizkraukles rajona partnerības teritorijā samazināties par 16%,
- partnerības "Kaimiņi" teritorijā par 26%,
- partnerības "Kūpā" teritorijā par 20%,
- Bauskas rajona lauku partnerības teritorijā par 17%.

Avots: A.Haukas, L.Aļeksējevas veidots pēc RAIM datiem

Iedzīvotāju skaits Latvijā

	Izmaiņas Latvijā pēdējos 30 gados
Kopējais iedzīvotāju skaits	-767 243
Iedzīvotāji līdz darbspējas vecumam	-303 326
Iedzīvotāji darbspējas vecumā	-316 564
Iedzīvotāji virs darbspējas vecuma	-147 353

Primārie produktu ražotāji izpētes teritorijā 2024. gadā

Kods	Darbības veids pēc PVD reģistra	Aizkraukles rajona partnerība	Partnerība “Kaimiņi”	Partnerība “Kūpā”	Bauskas rajona lauku partnerība	Kopā
08./ 09.	Olu iepakojšanas centrs/ Olu produktu ražošanas uzņēmums	1	1	0	1	3
10.	Biškopības produktu aprites uzņēmums	68	71	95	53	287
13.	Dzeramā ūdens ražošanas uzņēmums	0	0	1	1	2
14.	Augu izcelsmes produktu primārās ražošanas uzņēmums	61	60	79	287	487
21.	Jaukto un dažādas izcelsmes pārtikas produktu ražošanas uzņēmums	3	0	2	1	6
33.	Savvaļas produktu iepirkšanas un realizācijas uzņēmumi	2	1	0	1	4
45.	Ražošanas uzņēmums mājas apstākļos	38	40	37	64	179
73.	Akvakultūras dzīvnieku audzēšana	14	7	3	5	29
93.	Aukstasiņu dzīvnieku audzētava un/vai uzglabāšanas vieta	9	6	2	13	30
KOPĀ		196	186	219	426	1027

Pārstrādes uzņēmumi pēc to darbības veida izpētes teritorijā 2024. gadā

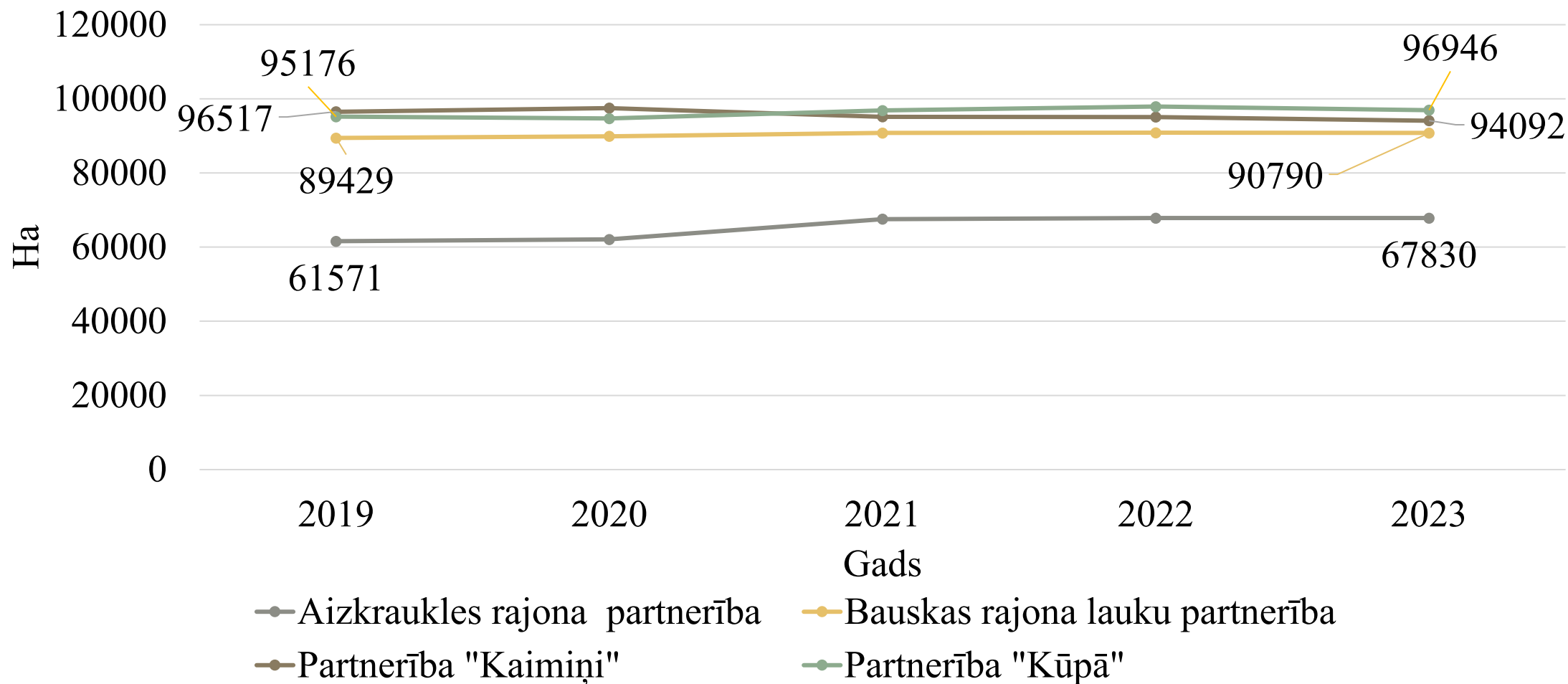
Kods	Uzņēmuma darbības veids pēc PVD reģistra	Aizkraukles rajona partnerība	Partnerība "Kaimiņi"	Partnerība "Kūpā"	Bauskas rajona lauku partnerība	Kopā
02.	Gaļas pārstrāde	2	3	2	0	7
07.	Piena pārstrāde	2	0	2	1	5
12.	Zvejas produktu pārstrāde	1	2	0	0	3
15.	Labības apstrāde un pārstrāde	0	0	0	2	2
16.	Maizes un miltu izstrādājumu ražošana	5	2	7	0	14
18.	Augu izcelsmes produktu pārstrāde	6	8	2	18	34
19.	Cukura ražošana un cukura un kakao produktu ražošana	4	0	0	0	4
20.	Taukvielu ražošana	0	1	0	2	3
22.	Dzērienu ražošana	8	7	0	15	30
KOPĀ		28	23	13	38	102

Bioloģiskās lauksaimniecības uzņēmumu skaits pēc darbības jomas izpētes teritorijā 2024. gadā

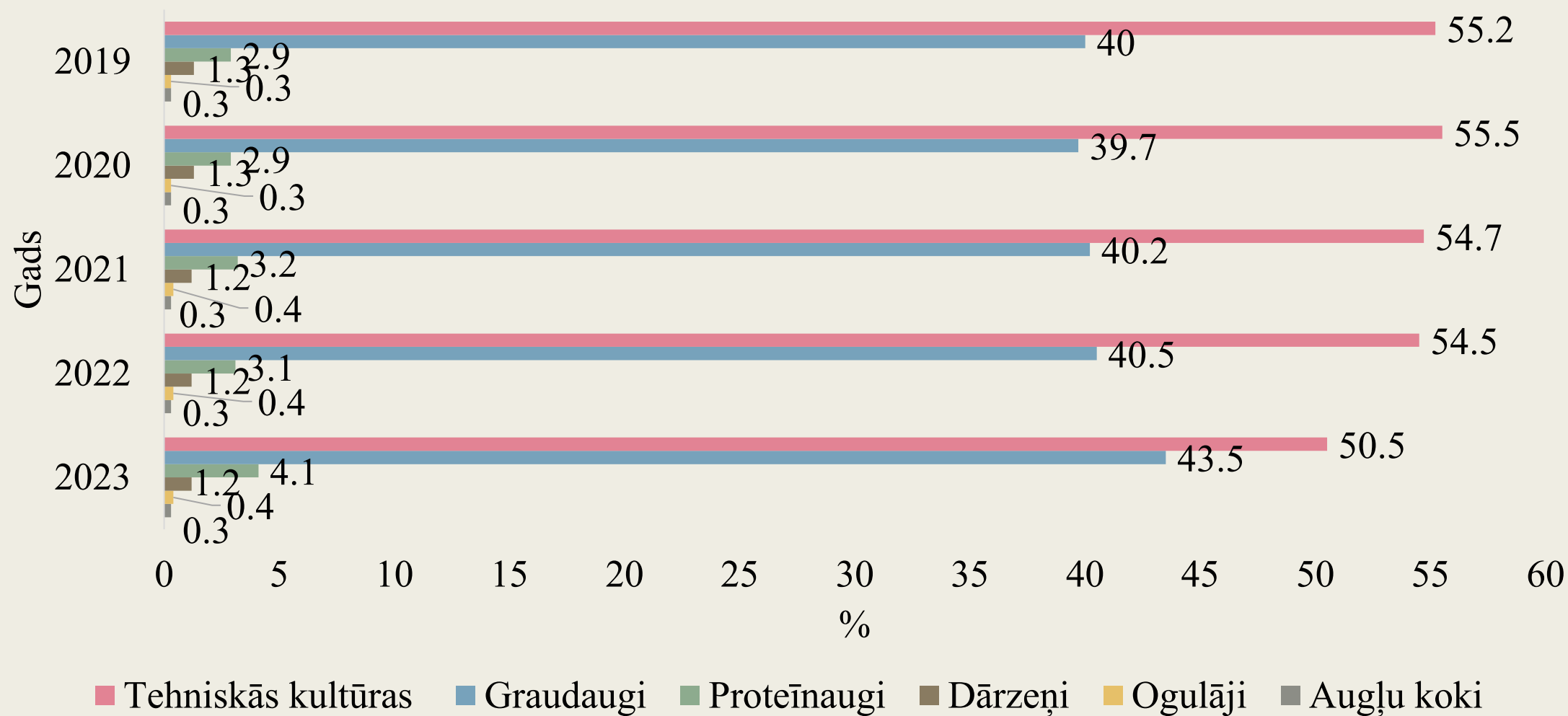
Darbības joma	Aizkraukles rajona partnerība	Partnerība "Kaimiņi"	Partnerība "Kūpā"	Bauskas rajona lauku partnerība	Kopā	
					skaits	% no uzņ. kopskaita Latvijā
Ražošana	111	154	306	35	606	18
Pārstrādes un atbalsta uzņēmumi	9	6	11	6	32	12
Sagatavošana	0	0	1	4	5	4
Imports/eksports	0	0	0	0	0	0
Izplatīšana / laišana tirgū. Uzglabāšana	2	0	1	4	7	5
Citi uzņēmēji	0	0	0	0	0	0
Kopā	122	160	319	49	650	17

Avots: autoru veidots pēc PVD datiem uz 27.06.2024

Apsaimniekotā lauksaimniecībā izmantojamā zeme izpētes teritorijā 2019. – 2023. gadā, ha

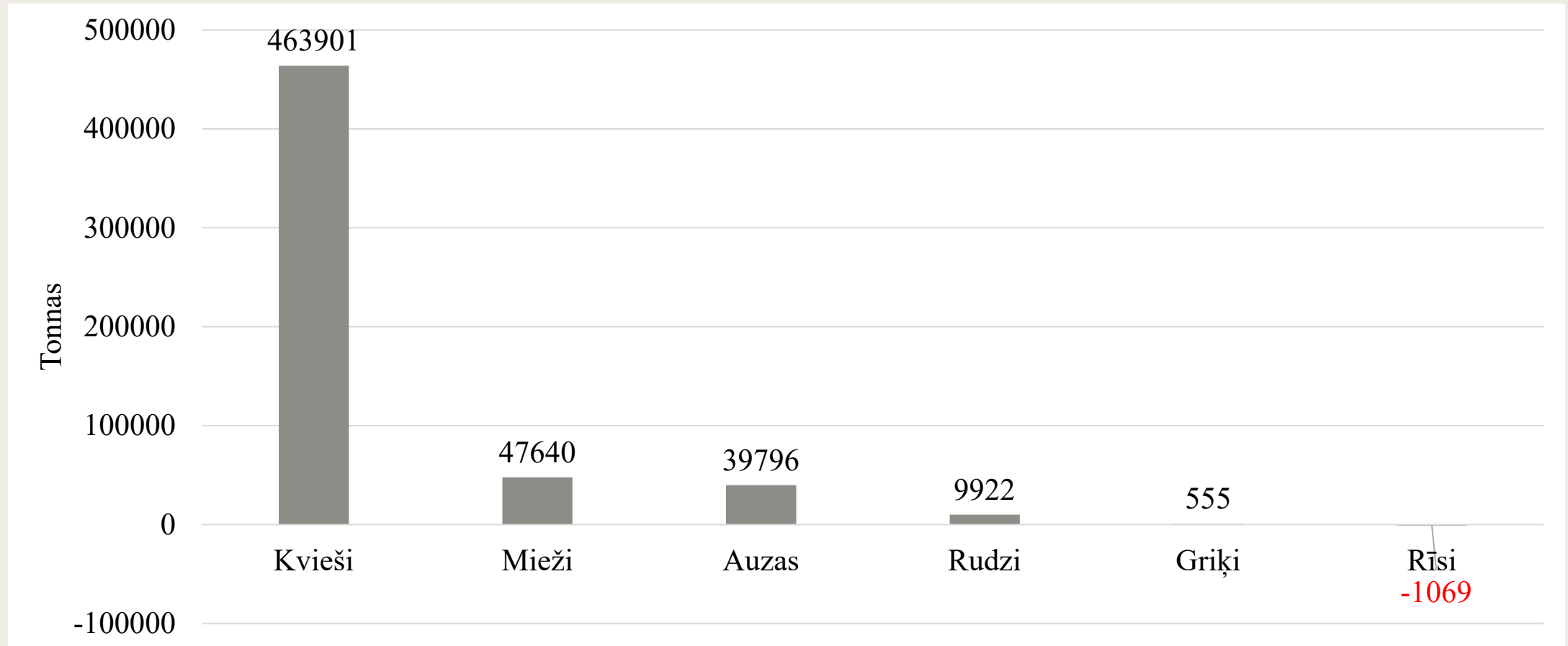

Kultūraugu īpatsvars kopējā LIZ platībā 2019. – 2023. gadā, %

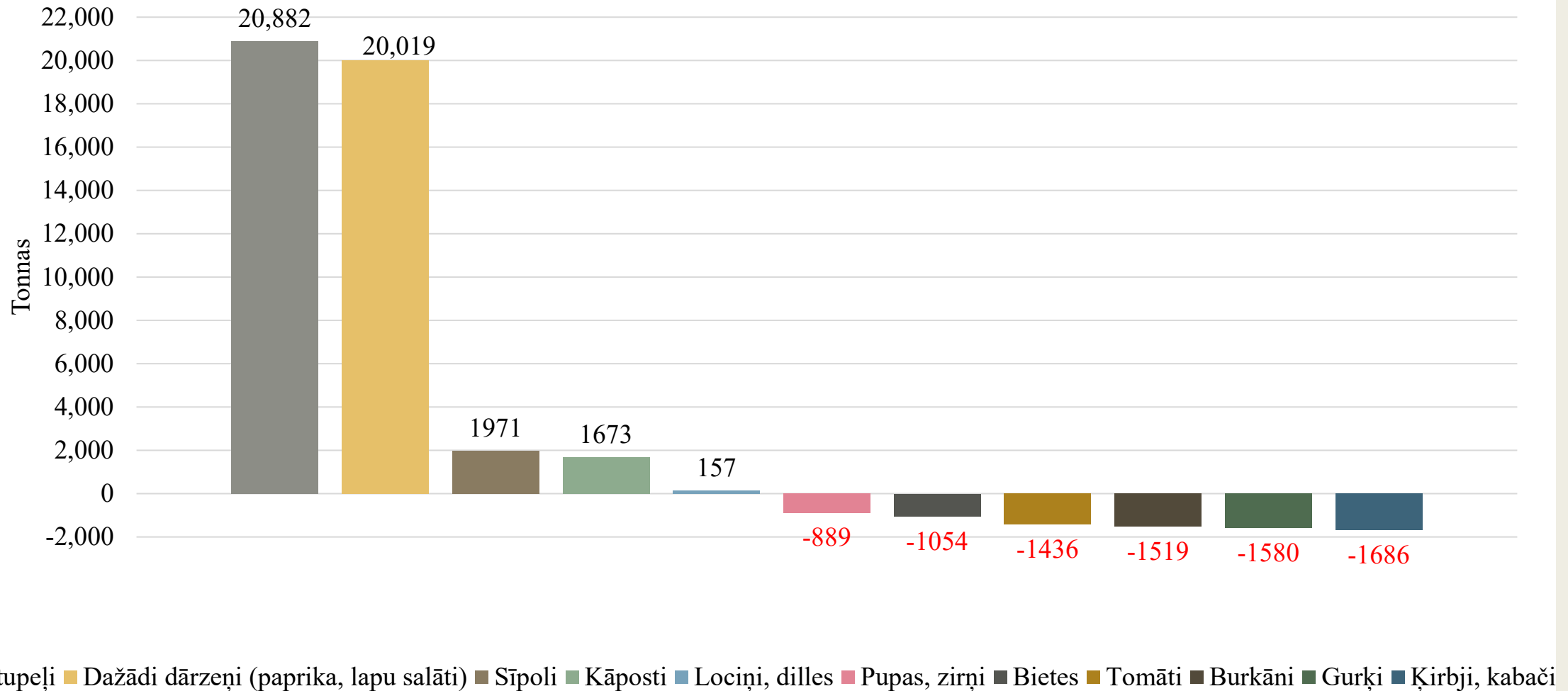

Kopējā pārtikas balance izpētes teritorijā

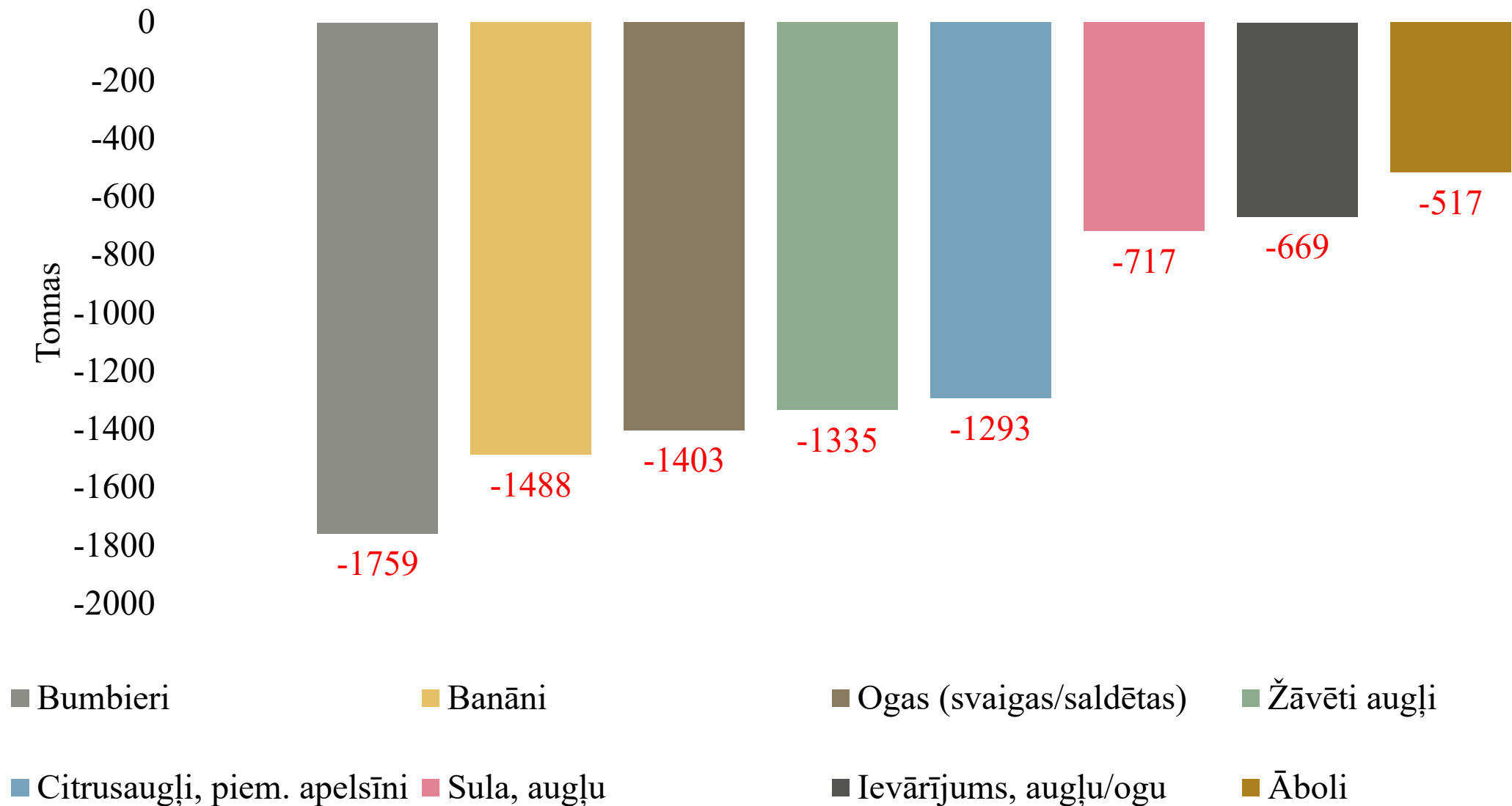
Graudaugu pašpietiekamības balance izpētes teritorijā, t

Dārzeņu pašprietiekamības balance izpētes teritorijā, t

Augļu un ogu pašpietiekamības balance izpētes teritorijā, t

Dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktu pašpietiekamība izpētes teritorijā (tonnas)

Pārtikas produkts	Pārtikas groza nepieciešamais apjoms	Saražotās produkcijas apjoms	Produkta pašpietiekamības balance
Vistas gaļa	3745	1 316 896	1 313 150
Cūkgaļa	1574	922	-653
Olas	2315	48 677	46 362
Piens	8437	174 710	166 273
Kefīrs/jogurts	8478	n/d	-15 753
Biezpiens	4325		
Krējums	890		
Siers	1274		
Kausētais siers	453		
Sviests	258		
Biezpiena sieriņš	74		

Dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktu pašpietiekamība izpētes teritorijā ir **gandrīz pilnīga**.

Izpētes teritorija ir pašpietiekama ar tādiem dzīvnieku izcelsmes produktiem kā vistas gaļa, olas un piens.

Vietējie produkti kaimiņiem - reģionālā tirgū.

Aizkraukles novads

Graudaugi

Kvieši, mieži, auzas, griķi pietiek un paliek pāri.

Kviešus, auzas, miežus un gandrīz arī griķus var nodrošināt bioloģiski sertificētu produkciju.

Augļi un ogas

Āboli nepietiek.

Bumbieri nepietiek.

Ogas pietrūkst.

Bioloģisko dārzeņu piedāvājums ir, bet niecīgs.

Dārzeņi

Plaša dārzeņu dažādība (produktu grozs).

Kartupeļi pietiek pašiem un paliek pāri.

Bietes, kāposti, sīpoli, burkāni, gurķi, ķirbji, kabači, dilles nepietiek pašiem.

Bioloģisko dārzeņu piedāvājums ir diezgan plašs, tomēr niecīgs.

Vietējie produkti kaimiņiem - reģionālā tirgū.

Augšdaugavas novads

Augļus un ogas spētu apēst vairāk:

Āboli 346 t, bet varētu apēst 401 t ābolus,

Bumbieri 15 t, bet varētu apēst 381 t bumbierus

Ogas var apēst 516 t

Mazs bioloģiski audzēto dārzeņu klāsts un apjoms.

Tomāti un dilles nav (vismaz ne tik lielas platības, lai atsevišķi norādītu)

Sīpoli 81 t, bet varētu apēst 341 t

Burkāni 23 t, bet varētu apēst 756 t

Bietes 58 t, bet varētu apēst 384 t

Kāposti 64 t, bet varētu apēst 816 t

Kartupeļi pietiek pašiem (1941 t) un citiem

Vietējie produkti kaimiņiem - reģionālā tirgū.

Bauskas novads

Graudaugi

Kvieši, mieži, auzas pietiek un paliek pāri.

Griķi pietrūkst.

Augļi un ogas

Āboli gandrīz pietiek.

Bumbieri nepietiek.

Ogas pietrūkst.

Dārzeni

Plaša dārzeņu dažādība (produktu grozs).

Kāposti, kartupeļi, sīpoli un burkāni pietiek pašiem un paliek pāri.

Ķirbjus, kabačus, bietes, lapu salātus un citus zaļumus, pupas un zirņus varētu audzēt vairāk.

Bioloģisko dārzeņu piedāvājums ir niecīgs.

Vietējie produkti kaimiņiem - reģionālā tirgū. Līvānu novads

Graudaugi

Kvieši, auzas, mieži pietiek un paliek pāri.

Griķi pietrūkst.

Augļi un ogas

Ābolu apjoms jādubulto (izaudzē 92 t, bet varētu apēst 165 t)

Bumbieru apjoms jāpalielina 30-kārt (izaudzē 5,5 t, bet varētu apēst 158 t)

Dažādas ogas izaudzē 21,4 t, bet varētu apēst 213 t ogu)

Dārzeņu deficīts – gan dažādība, gan apjoms.

- Bioloģiski audzēti dārzeņi ļoti maz.
- **Kartupeļus** vajadzētu 793 t (ir 595 t).
- Pat, ja zem «citi dārzeņi» slēpjas viss vajadzīgais dārzeņu grozs, tā apjoms ir nepietiekams
- **Dārzeņi Līvānu novadam ir jāiepērk no citām teritorijām!**

VIETĒJO RAŽOTĀJU UN PATĒRĒTĀJU SADARBĪBA (1)

- **8 diskusiju** mērķis bija kopīgi izprast kopienas pašnodrošinājumu ar vietējo pārtiku un dalībnieku līdzšinējo pieredzi, izaicinājumus un iespējas sekmēt vietējo pārtikas produktu apjoma palielināšanos Zaļajā publiskajā iepirkumā (ZPI).

Galvenās tendences:

- Pašvaldību veiktie iepirkumi, galvenokārt, ir centralizēti.
- Vairākums pašvaldību, ar atsevišķiem izņēmumiem, veic ēdināšanas pakalpojuma iepirkumu. Tas nozīmē, ka pašvaldības galvenā ir kontroles funkcija, nevis pārtikas iepirkuma funkcija.
- Primāro pārtikas ražotāju un pārstrādātāju skaits partnerības teritorijā nenosaka vietējās produkcijas īpatsvaru ZPI un tās pieejamību gala patērētājiem. Tas pamatā ir tāpēc, ka vietējie ražotāji neatpazīst šo noieta kanālu un nezina, kā tiek veikti pārtikas ZPI, bet iepirkuma speciālistiem nav kapacitātes strādāt ar vietējo ražotāju piesaisti ZPI.
- Pārtikas ražotāji un pārstrādātāji ir gatavi sadarboties, lai nodrošinātu lielāku vietējās produkcijas īpatsvaru izpētes teritorijā gala patērētājiem.

VIETĒJO RAŽOTĀJU UN PATĒRĒTĀJU SADARBĪBA (2)

TIRGUS ŠĶĒRŠĻI

- Ražotājiem ir **grūtības nodrošināt atbilstošu loģistiku**. Nav kapacitātes veikt produkcijas piegādi visā novada tīklā. Nav atbilstoša transporta, darbinieku.
- **Nav atbilstošu pagrabu (noliktavu)**, lai produkciju (augļus, dārzeņus) uzglabātu ilgākam laika periodam un spētu izpildīt uzņemtas līguma saistības.
- **Nav iespēja nodrošināt vajadzīgo iepirkuma līguma apjomu**. Tas saistīts ar centralizēto iepirkumu kārtību un produkcijas dalījumu lotēs.
- **Pārtikas kvalitāte neatbilst noteiktajām prasībām** (piemēram, bioloģiski sertificēts, “Zaļā karotīte”).
- Ražotājiem **nav izdevīgas** regulāras maza apjoma produkcijas **piegādes skolām**.
- Iepirkumos sagatavotās **lotes jeb produkcijas dalījums daļās ir neatbilstošs** sezonalitātei un vietējā tirgus piedāvājumam.
- **Vietējie ražotāji nespēj konkurēt** ar vairumtirdzniecības bāzes piedāvātajām produkcijas cenām.

VIETĒJO RAŽOTĀJU UN PATĒRĒTĀJU SADARBĪBA (3)

POLITISKO UN TIESISKO JAUTĀJUMU ŠĶĒRŠĻI

- Pretendentiem - primārās pārtikas ražotājiem, ir **grūtības aizpildīt iepirkuma dokumentāciju**.
- ZPI **normatīvais regulējums ir sarežģīts** un grūti interpretējams. Normatīvais regulējums neparedz īpašas atkāpes attiecībā uz vietējās produkcijas iepirkumiem.
- **Pašvaldības ierobežotie finanšu resursi** rada grūtības iepirkt vietējo, t.sk. bioloģisko produkciju, kas attiecīgi ir dārgāka.
- Ražotājiem produkcijas realizācija ZPI raksturojas ar lielu birokrātisko slogu, kā arī neraksturīgi lielu atbildības pakāpi, kas ir pretēji citiem noieta kanāliem (tiešā tirdzniecība, HoReCa sektors), bet iepirkuma speciālistiem birokrātiskais slogs rada grūtības veidot sadarbību ar vietējiem ražotājiem, kā arī nav kapacitātes iedziļināties ražotāju kopdarbības jautājumu risināšanā.

VIETĒJO RAŽOTĀJU UN PATĒRĒTĀJU SADARBĪBA (4)

INFORMĀCIJAS UN ZINĀŠANU ŠĶĒRŠĻI

- Vietējie ražotāji **maz zina par iespējām** piedalīties iepirkumos.
- **Iepirkuma speciālistiem nav informācijas un izpratnes**, kur meklēt informāciju par vietējiem ražotājiem, trūkst vienotas informācijas sistēmas.
- Skolēnu **vecākiem trūkst informācijas** par bērnu ēdināšanu skolās.
- Skolu **pavāriem tūkst praktiskās pieredzes un zināšanu** attiecībā uz ēdiena pasniegšanas māku, ēdiena garšu un jaunu ēdienu pagatavošanu no vietējiem produktiem atbilstoši esošajiem uztura paradumiem dažādu vecumu bērniem.

VIETĒJO RAŽOTĀJU UN PATĒRĒTĀJU SADARBĪBA (5)

SADARBĪBAS ŠĶĒRŠĻI

- Iepirkuma veicējiem **nav uzticēšanās vietējiem ražotājiem**, jo nereti līgumā atrunātais produkcijas apjoms un sortiments netiek piegādāts.
- Lielajiem pārtikas ražotājiem, pārstrādātājiem **nav intereses par mazajām lauku skolām**, jo šajās skolās ir mazi iepirkumu apjomi.
- Piesaistot ēdināšanas pakalpojumu sniedzējus, **liels ieguldījums nepieciešams kvalitātes kontroles nodrošināšanai**, jo ne vienmēr pakalpojumu sniedzēji piegādā pārtiku atbilstošā kvalitātē.
- Bioloģiskās pārtikas ražotāji norāda uz **negodīgu ēdināšanas uzņēmumu rīcību** attiecībā uz nodomu protokoliem par produkcijas iegādi, jo rezultātā no šīm saimniecībām produkcija netiek iepirkta, kā arī līgumu izpildē netiek piegādāta bioloģiski audzēta produkcija.

Priekšlikumi vietējās pārtikas pieejamības sekmēšanai

- Lai nodrošinātu nepieciešamo pārtikas apjomu, ir nepieciešams **veidot kooperatīvus**. Tas atrisinātu gan loģistikas, gan produkcijas uzglabāšanas jautājumu.
- Lai vietējie ražotāji varētu iesaistīties skolu ēdināšanā, ir **jāmotivē un jāinformē vietējie ražotāji** par šādu iespēju. Tādējādi pašvaldībām ir nepieciešams organizēt tikšanos ar lauksaimniecības produkcijas ražotājiem, izziņāt viņu piedāvājumu, vēstīt par plānotajiem ēdināšanas vai produktu iepirkumiem. Tāpat ir nepieciešams vietējiem ražotājiem zināt “laicīgi” nepieciešamo produkcijas sortimentu un apjomu.
- Būtu nepieciešams **organizēt produkcijas “vietējo noietu” caur tiešo tirdzniecību** (īpaši tiek attiecināts uz Bauskas rajona lauku partnerības teritoriju).
- Ir nepieciešams **ieviekt jaunu vai pilnveidot kādu no esošajām digitālās informācijas sistēmām**, kā piemēram, NOVADA GARŠA - Latvijas saimniecību un mazo pārtikas ražotāju informatīvais katalogs un E-tirgus vai “Atver B2B” sadarbības platformu lauksaimniekiem, pārtikas ražotājiem un ēdināšanas uzņēmumiem.
- Valstiskā līmenī **jāsakārto ZPI normatīvie akti**, it īpaši jāveic iepirkuma sliekšņu pārskatīšana.
- Bērnu **vecākiem vairāk jāiesaistās skolu ēdināšanas jautājumos**, dodot iespēju arī pašiem vecākiem piegādāt savā dārzā audzētus dārzeņus, tādējādi samazinot skolēna ēdināšanas izmaksas (norāda partnerības “Kūpā” teritorijā).
- Ir nepieciešams vairāk **izglītēt skolēnus par vietējā teritorijā ražotu produkciju**, bioloģisko lauksaimniecību, pareizu uzturu un citiem jautājumiem, tos integrējot mācību procesā.

Secinājumi (1)

- Iedzīvotāju skaits pie esošajām demogrāfijas tendencēm visā izpētes teritorijā aizvien samazināsies (-20%) un tas **samazinās nepieciešamā pārtikas groza apjomu**: Aizkraukles rajona partnerības teritorijā samazināties par 16%, partnerības “Kaimiņi” teritorijā par 26%, partnerības “Kūpā” teritorijā par 20%, Bauskas rajona lauku partnerības teritorijā par 17%.
- Teritorijās esošā apsaimniekotā lauksaimniecībā izmantojamās zemes (LIZ) **platība ir būtisks ražošanas resurss** pārtikas pašnodrošinājumam.
- Teritorijās esošie **uzņēmumi ir teritorijas attīstības potenciāls**, jo tie ir uzņēmēji ar jau uzkrātām zināšanām un pieredzi uzņēmējdarbībā un katram savā pārtikas ražošanas nozarē.
- Izpētes teritorijā 2019.-2023. gadā kopumā apsaimniekotā **LIZ platība ir palielinājusies** un vislielākais palielinājums ir bijis Aizkraukles rajona partnerības teritorijā, nedaudz partnerības "Kūpā" un Bauskas rajona lauku partnerības teritorijās, bet samazinājies partnerības "Kaimiņi" teritorijā.
- Aizkraukles rajona partnerības teritorija ir vienīgā, kurā arī 2023. gadā, neskatoties uz KLP SP 2023.-2027.gadam ieviestajām atbalsttiesīgo platību kritēriju izmaiņām, bija palielinājies platībmaksājumu atbalstam pieteiktās platības.

Secinājumi (2)

- Izpētes teritorijā apsaimniekotajā LIZ platībā tiek audzētas:
 - *tehniskās kultūras* (55%),
 - *graudaugi* (40%),
 - *proteīnaugi (pākšaugi)* (4%),
 - *dažādi dārzeni* (1%),
 - *ogulāji* (0,33%),
 - *augļu dārzi* (0,25%).
- **Tendence** izpētes teritorijā ir **palielināt graudaugu un pākšaugu platības**, samazinot tehnisko kultūraugu (visbiežāk zālāju) platības. Nelielas negatīvas izmaiņas ir dārzeņu un augļu dārzu platībās un nelielas pozitīvas izmaiņas ogulāju platībās.
- Izpētes teritorijā **dominē konvencionālās lauksaimniecības prakse**.
- **Bioloģiski sertificētas produkcijas piedāvājums ir neliels un nepietiekams** iedzīvotāju pārtikas groza nodrošināšanai ar augstākas kvalitātes produkciju.

Secinājumi (3)

- Teritorijā kopumā ir **daudzveidīgs dārzeņu klāsts - 19 kultūras** (dārza pupiņas, tomāti, selerijas, puravi, garšaugi un ārstniecības augi, pētersīļi, rāceņi, ziedkāposti, ķiploki, gurķi, dilles, rutki, kāļi, bietes, ķirbji un kabači, burkāni, sīpoli, kāposti un kartupeļi), tomēr šī daudzveidība ir atšķirīga dažādās partnerību teritorijās.
 - **Visdaudzveidīgākais dārzeņu grozs** tiek audzēts Bauskas rajona lauku partnerības teritorijā – 18 kultūraugi, kamēr Aizkraukles rajona partnerības teritorijā tiek audzētas 15 dārzeņu kultūras, partnerības “Kaimiņi” teritorijā 13 dārzeņu kultūras un partnerības “Kūpā” teritorijā 10 kultūras.
 - Bauskas rajona lauku partnerības teritorijā atrodas 51% no kopējām dārzeņu platībām izpētes teritorijā, partnerības “Kaimiņi” teritorijā 21%, partnerības “Kūpā” teritorijā 16%, bet vismazākās dārzeņu platības ir Aizkraukles rajona partnerības teritorijā (12%).
 - **Bauskas rajona lauku partnerības teritorijā dārzenkopība ir visvairāk attīstīta**, veidojot monokultūru laukus lielākās platībās, kamēr partnerības “Kaimiņi” un partnerības “Kūpā” teritorijās vairāk izplatīti nelielas platības daudz kultūru dārzeņu lauki. Aizkraukles rajona partnerības teritorijā lielākoties dārzeni tiek audzēti lielākās platībās, bet trešdaļa ir nelielas dārzeņu platības.
- Izpētes teritorijā kopumā tiek audzētas **17 ogu kultūras** – arbūzi un melones, aronijas, avenes, dzērvenes, ērkšķogas, jānogas, kazenes, krūmcidonijas, krūmmellenes, ķirši, pīlādži, plūškoks, sausserdis, smiltsērķšķi, ūpenes, vīnogas un zemenes. Visvairāk no tām tiek audzēts Bauskas rajona lauku partnerības teritorijā (15 ogu veidi), bet pārējo partnerību teritorijās tiek audzēti 11 ogu veidi.

Secinājumi (4)

- Izpētes teritorijā tiek izaudzēti 482 t **augļu un ogu bioloģiskās lauksaimniecības praksē - āboli, bumbieri, smiltsērķšķi, zemenes, plūmes, cidonijas, dzērvenes, krūmmellenes, aronijas, avenes, ķirši, jānogas, pīlādži un sausserži**. Izpētes teritorijā ar bioloģiskās lauksaimniecības metodi netiek audzēti arbūzi un melones, vīnogas, kazenes un ērkšķogas.
- Raugoties no tirdzniecības kanālu skatpunkta, **nelielo daudz kultūru platībās** izaudzētā produkcija visdrīzāk tiek izmantota saimniecības pašpatēriņam vai realizēta vietējos tirdziņos vai tieši patērētājam, kamēr lielākās **monokultūru platībās** izaudzētā produkcija tiek lielākos apjomos realizēta vairumtirgotājiem un varētu izpildīt arī zaļā publiskā iepirkuma (ZPI) prasības un nodrošināt vietējās pašvaldības iestādes ar vietējiem dārzeņiem.
- Kopienas pārtikas groza nodrošināšanai pēc būtības nav nepieciešamas monokultūru platības, bet vērtīgas ir arī šādas daudzveidīgu kultūraugu platības, kur izaudzētie dārzeņi nonāk vietējā tirgū un audzētāju pašpatēriņam.

Secinājumi (5)

- **Izpētes teritorija ir pašpietiekama graudaugu produkcijā** un spētu arī aizstāt importa produkciju (piemēram, rīsus) ar vietēji ražotiem graudaugiem.
 - *Aizkraukles rajona partnerības* teritorija ir graudaugu pašpietiekama.
 - *Bauskas rajona lauku partnerības* teritorijā kvieši veido 96% no kopējās graudaugu produkcijas. Partnerības teritorija ir gandrīz pašpietiekama ar graudaugiem, tomēr tiek saražots nepietiekams griķu un rudzu apjoms.
 - *Partnerība "Kūpā"* ir graudaugu pašpietiekama, turklāt miežus, auzas un kviešus kopienas iedzīvotāju vajadzībām varētu nodrošināt pilnībā bioloģiski sertificētās platībās audzētus.
 - *Partnerības "Kaimiņi"* teritorija ir graudaugu pašpietiekama un graudaugu produktus varētu nodrošināt ar novadā saražotajiem bioloģiski sertificētiem graudaugiem, tikai netiek izaudzēts pietiekams apjoms bioloģisko rudzu un griķu.

Secinājumi (6)

- **Izpētes teritorija ir dārzeņu pašpietiekama.** Izpētes teritorija ir pašpietiekama ar kartupeļiem, sīpoliem, kāpostiem, dillēm. Izpētes teritorija nav pašpietiekama ar bietēm, tomātiem, burkāniem, gurķiem, ķirbjiem un kabačiem.
 - ***Bauskas rajona lauku partnerība*** ir dārzeņu pašpietiekama, jo tajā tiek saražots gandrīz četras reizes vairāk dārzeņu, nekā kopienai būtu nepieciešams. Bauskas rajona lauku partnerības teritorijā ir pašpietiekamība ar kartupeļiem, kāpostiem, sīpoliem, burkāniem, lociņiem un dillēm, bietēm, bet deficīts pastāv gurķiem, ķirbjiem un kabačiem, tomātiem un dārza pupiņām.
 - ***Aizkraukles rajona partnerības*** teritorijā pēc saražotā dārzeņu apjoma pastāv dārzeņu pašnodrošinājums, bet ne pēc dārzeņu daudzveidības – tikai kartupeļiem pastāv pašnodrošinājums, bet citām dārzeņu kultūrām ir vērojams deficīts.
 - ***Partnerības "Kūpā"*** teritorijā ir pašpietiekamība ar kartupeļiem, pupām un zirņiem, bet citām dārzeņu kultūrām ir vērojams deficīts.
 - ***Partnerība "Kaimiņi"*** teritorijā pēc saražotā dārzeņu apjoma pastāv dārzeņu pašnodrošinājums, bet ne pēc dārzeņu daudzveidības – tikai kartupeļiem pastāv pašnodrošinājums, bet citām dārzeņu kultūrām ir vērojams deficīts.

Secinājumi (7)

- **Izpētes teritorija ir pašpietiekama ar pākšaugiem** – pupām un zirņiem, kas tiek audzēti aizvien vairāk (lauka pupas un zirņi, bet deficīts būtu ar dārza pupiņām).
- Izpētes teritorija un arī katra atsevišķas vietējās rīcības grupas (partnerības) teritorija nav augļu un ogu pašpietiekama. **Augļi un ogas būtiski trūkst.**
- **Dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktu pašpietiekamība izpētes teritorijā ir gandrīz pilnīga.** Tā ir pašpietiekama ar vistas gaļu, olām un pienu. Vienīgais produkts ar **deficītu ir cūkgaļa**, tomēr kopumā izpētes teritorijas iedzīvotāji ir pilnībā nodrošināti ar nepieciešamo gaļas apjomu, jo papildus vistas gaļai un cūkgaļai, teritorijā tiek saražots liellopu, aitu, kazu un trušu gaļa.
 - *Bauskas rajona lauku partnerības* teritorija ir pašpietiekama ar vistas gaļu, olām un pienu, bet veidojas cūkgaļas deficīts, tomēr kopējais saražotās daudzveidīgās gaļas apjoms pilnībā nodrošina pārtikas grozā aprēķināto gaļas apjomu.
 - *Partnerības "Kūpā", partnerības "Kaimiņi" un Aizkraukles rajona partnerības* teritorijas ir pašpietiekamas ar pienu, bet nav pašpietiekamas ar olu apjomu, vistas gaļu un cūkgaļu, tomēr kopējais saražotās daudzveidīgās gaļas apjoms pilnībā spētu nodrošināt pārtikas grozā aprēķināto gaļas apjomu.

Secinājumi (8)

- **Izpētes teritorijā ir daudzveidīgs dzīvnieku gaļas piedāvājums** – vistas gaļa, citu mājputnu gaļa, cūkgaļa, liellopu gaļa, aitu, kazu un trušu gaļa, nodrošinot kopienai ar daudzveidīgiem gaļas produktiem.
 - Visvairāk putnu un trušu gaļas un olas saražo **Bauskas rajona lauku partnerības** teritorijā, visvairāk liellopu gaļas, cūkgaļas un piena partnerības “Kūpā” teritorijā, visvairāk aitas un kazas gaļu partnerības “Kaimiņi” teritorijā.
 - Liellopu (gaļas un piena ieguvei) audzēšana visvairāk ir attīstīta **partnerības “Kūpā”** teritorijā.
 - **Partnerības “Kaimiņi”** teritorijā ir visvairāk nobarojamās cūkas un kazas.
 - **Bauskas rajona lauku partnerības** teritorija ir līdere ne tikai putnkopības, bet arī pēc aitu skaita, cūku skaita un trušu skaita.
 - Savukārt **Aizkraukles rajona partnerības** teritorijā neviens lopkopības veids neizceļas starp pārējām partnerību teritorijām.
- Izpētes teritorijas nodrošinājuma ar dzīvnieku izcelsmes pārtiku (olām un putnu gaļu) ir **nozīmīga lielo uzņēmumu stabilitāte**, jo tie spēj nodrošināt iedzīvotāju pārtikas groza nepieciešamību pēc gaļas produktiem un olu produktiem ne tikai katrai māsaimniecībai, bet varētu kļūt par stabiliem sadarbības partneriem izpētes teritoriju pašvaldību zaļajos iepirkumos (ZPI), spējot nodrošināt gan vajadzīgo produktu klāstu, gan apjomus.

IETEIKUMI TERITORIJAS PAŠPIETIEKAMĪBAS STIPRINĀŠANAI (1)

- Sekmēt noteiktu kultūraugu un paaugstinātas kvalitātes produktu (piemēram, bioloģiski ražotu) pieejamību vietējā tirgū, runājot ar vietējiem ražotājiem un veidojot pieprasījumu pēc šādiem produktiem, iedrošinot lauksaimniekus mainīt ierasto dārzkopības praksi.
- Aizstāt importējamus augļus (banānus un citrusaugļus), graudaugus (rīsus), dzērienus (tējas) ar vietējiem augļiem un ogām, graudaugiem un zāļu tējām, tad vietējais pieprasījums pēc kopienā ražotiem augļiem un dārzeņiem palielinātos vēl vairāk.
- Sekmēt pieprasījumu pēc vietējām ogām un augļiem un to pārstrādi ievārījumos, sulās un žāvētos augļos.

IETEIKUMI TERITORIJAS PAŠPIETIEKAMĪBAS STIPRINĀŠANAI (2)

■ Sekmēt augļu dārzu un ogulāju platību palielināšanos teritorijā:

- Lai nodrošinātu izpētes teritorijas pašpietiekamību pēc svaigiem augļiem un ogām, **teritorijā ir jāpaplašina augļudārzu un ogulāju platības** - ābeļu stādījumus par 184 ha, bumbieru stādījumus par 838 ha, ogulājus par 2800 ha un papildus 6885 ha dažādu augļu dārzu un ogulāju platības.
- **Aizkraukles rajona partnerības** kopienas vietējo augļu un ogu pašnodrošinājumam ir jāpalielina ogulāju platības par vismaz 750 ha, ābeļu stādījumus par 100 ha, bumbieru stādījumus par 210 ha un pēc izvēles dažādu augļu un ogu stādījumi aptuveni vēl 750 ha.
- **Partnerības "Kaimiņi"** kopienas vietējo augļu un ogu pašnodrošinājumam papildus esošajām augļu dārzu un ogulāju platībām ir jāizveido vēl vismaz 10 ha ābeļu stādījumus, 175 ha bumbieru stādījumus, 495 ha ogulājus un dažādu augļu un ogu stādījumus par 625 ha.
- **Partnerības "Kūpā"** teritorijas iedzīvotāju vietējo augļu un ogu pašnodrošinājumam papildus esošajām augļu dārzu un ogulāju platībām ir jāpalielina augļu dārzu un ogulāju platības par vismaz 1650 ha – ogulāju platības par 770 ha, ābeļu stādījumus par 31 ha, bumbieru stādījumus par 182 ha un dažādu augļu un ogu stādījumus vēl 665 ha.
- **Bauskas rajona lauku partnerības** teritorijas iedzīvotāju vietējo augļu un ogu pašnodrošinājumam papildus esošajām augļu dārzu un ogulāju platībām ir jāpalielina augļu dārzu un ogulāju platības par 2072 ha – ogulājus par 799 ha, ābeļu stādījumus par 41 ha, bumbieru stādījumus par 273 ha un dažādu augļu un ogu stādījumus par 1000 ha.

IETEIKUMI TERITORIJAS PAŠPIETIEKAMĪBAS STIPRINĀŠANAI (3)

- Sekmēt ražotāju motivāciju audzēt vairāk un daudzveidīgākus dārzeņus un vēl jo vairāk bioloģiskās lauksaimniecības praksē, tādējādi nodrošinot arī paaugstinātas kvalitātes produktus kopienas iedzīvotājiem, tostarp ZPI vajadzībām.
- Sekmēt daudzveidīgu graudaugu ražošanu, palielinot arī bioloģiski sertificētu graudaugu ražošanu, jo sevišķi Bauskas rajona lauku partnerības teritorijā.
- Izvērtēt un sekmēt (atbalstot ražotāju zināšanu paplašināšanos, investīciju grantus tehnoloģiskām un metodiskām inovācijām) aizvien efektīvāku pārtikas ražošanas, palielinot kultūraugu ražības rādītājus teritorijas saimniecībās.
- Sekmēt daudzveidīgas gaļas produkcijas iekļaušanu kopienas uzturā, palielinot liellopu gaļas, aitu, kazu un trušu gaļas patēriņu.
- Apzināt un uzrunāt teritorijā esošos pārtikas ražotājus, lai pārrunātu iespējamās abpusējās sadarbības un atbalsta iespējas pārtikas pašnodrošinājuma un uzņēmējdarbības attīstības sekmēšanai.
- Pārtikas nodrošinājuma jautājumā sadarboties ar kaimiņu teritorijām, sekmējot īsās pārtikas ķēžu stiprināšanu kopienās un tuvākajā apkārtnē.
- Būtu nepieciešami papildu pētījumi par dārzeņu kultūraugiem, kas šobrīd tiek audzēti kategorijas "dažādi dārzeņi" platībās, jo ļoti iespējams, ka kopienas iedzīvotājiem nepieciešamais produkcijas apjoms kopienas teritorijā tiek izaudzēts šajās platībās.

A photograph of two young children, a boy and a girl, standing in a garden. They are both covered in mud from their heads down to their thighs. The boy is on the left, smiling and holding a small object in his hand. The girl is on the right, also smiling. They are standing on a dirt path. In the background, there are various green plants, including what looks like a large bush of purple flowers on the right and some leafy greens on the left. The scene is brightly lit, suggesting it's daytime.

Paldies!

Lai saimniekošana un dzīve iet
tikai uz priekšu un tikai uz augšu!